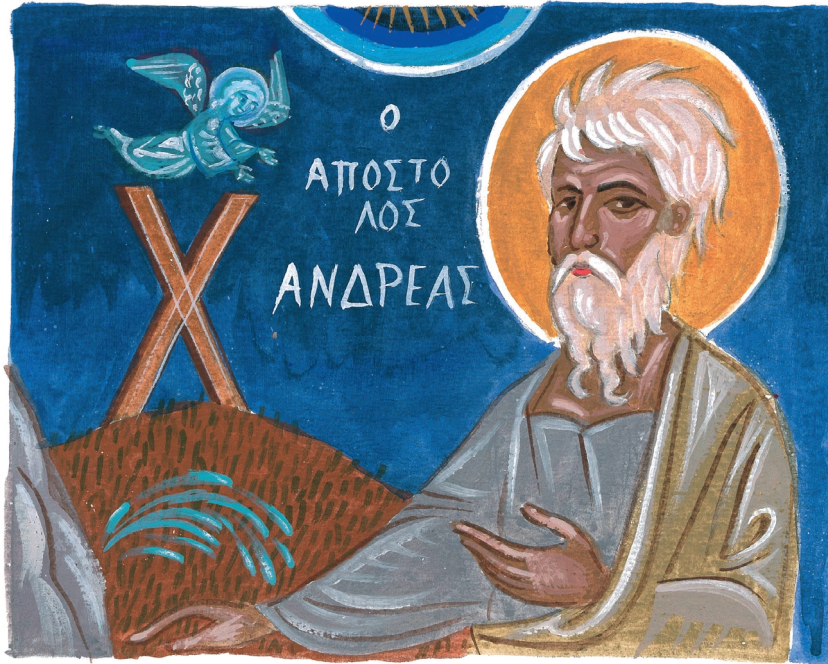

ΕΠΙ-
ΚΑΙΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Στις 30 Νοεμβρίου η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του Αγίου Ανδρέα. Ας γνωρίσουμε από κοντά το σπουδαίο αυτό Απόστολο.

Η ζωή και το μαρτύριο του Αποστόλου Ανδρέα

Ο Ανδρέας καταγόταν από τη Γαλιλαία και μαζί με τον αδερφό του Πέτρο ήταν ψαράδες. Όταν ο Ιωάννης ο Πρόδρομος είπε για το Χριστό που περνούσε δίπλα του «Αυτός είναι ο αμνός του Θεού», ο Ανδρέας που ήταν μαθητής του αμέσως ακολούθησε το Χριστό. Γι' αυτό ονομάστηκε και Πρωτόκλητος, αφού ήταν ο πρώτος μαθητής που ο Χριστός κάλεσε κοντά του.

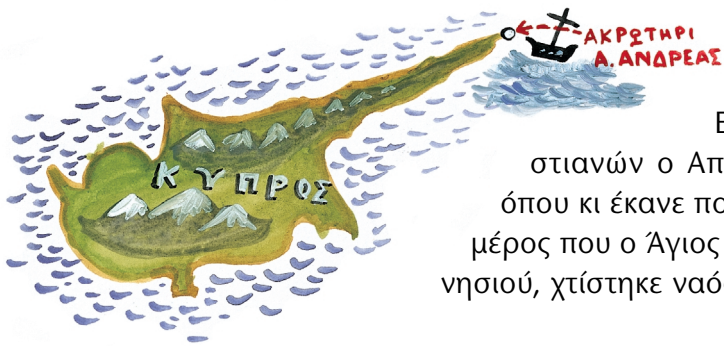
Με πίστη ακολούθησε το Χριστό ως τη Σταύρωση και την Ανάσταση του. Μετά την Πεντηκοστή κήρυξε σε πολλές χώρες. Αφού πέρασε από αρκετές περιοχές της Ελλάδας, κατέληξε στην Πάτρα. Εκεί δίδαξε, βάπτισε, γιάτρεψε πολλούς και ο λαός τον σεβόταν και τον αγαπούσε. Όμως στο Ρωμαίο διοικητή της πόλης δεν άρεσε αυτή η αγάπη του λαού για τον Απόστολο Ανδρέα. Όταν μάλιστα έμαθε ότι βαφτίστηκαν χριστιανοί η γυναίκα του και ο αδελφός του, τον φυλάκισε και μετά από λίγο καιρό τον θανάτωσε πάνω σε σταυρό που είχε σχήμα Χ.

Έτσι ο πρώτος μαθητής του Χριστού **μαρτύρησε** με τον ίδιο τρόπο που μαρτύρησε ο αγαπημένος του δάσκαλος. Ο λαός της Πάτρας σέβεται και τιμά με ευλάβεια τον Άγιο που είναι πολιούχος και προστάτης της πόλης του.

Μαθαίνω τις λέξεις

μαρτύρησε (μαρτυρώ): Πέθανε μαρτυρικά για την πίστη του.

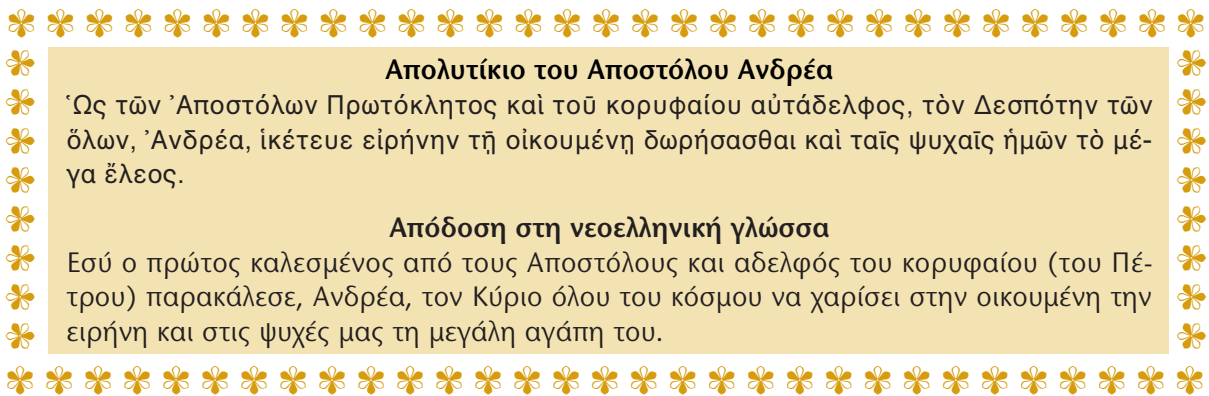

Ο Απόστολος Ανδρέας στην Κύπρο

Εξαιτίας ενός μεγάλου διωγμού των χριστιανών ο Απόστολος Ανδρέας βρέθηκε στην Κύπρο, όπου κι έκανε πολλά θαύματα με τη βοήθεια του Θεού. Στο μέρος που ο Άγιος πρωτοπάτησε το πόδι του, στα βόρεια του νησιού, χτίστηκε ναός, που αργότερα έγινε μοναστήρι.

Ο Απόστολος Ανδρέας προστάτης του Οικουμενικού Πατριαρχείου

Ο Απόστολος Ανδρέας κηρύττοντας έφτασε μέχρι το Βυζάντιο (τη σημερινή Κωνσταντινούπολη), όπου και ίδρυσε Εκκλησία. Η Εκκλησία αυτή σιγά σιγά μεγάλωσε κι έγινε επισκοπή*. Επειδή το Οικουμενικό Πατριαρχείο θεωρείται η συνέχεια της επισκοπής αυτής, ο Απόστολος Ανδρέας είναι προστάτης του.

Απολυτίκιο του Αποστόλου Ανδρέα

Ἦς τῶν Ἀποστόλων Πρωτόκλητος καὶ τοῦ κορυφαίου αὐτάδελφος, τὸν Δεσπότην τῶν ὄλων, Ἄνδρέα, ἰκέτευε εἰρήνην τῇ οἰκουμένη δωρήσασθαι καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα

Εσύ ο πρώτος καλεσμένος από τους Αποστόλους και αδελφός του κορυφαίου (του Πέτρου) παρακάλεσε, Ανδρέα, τον Κύριο όλου του κόσμου να χαρίσει στην οίκουμένη την ειρήνη και στις ψυχές μας τη μεγάλη αγάπη του.

Ενώνω τις προτάσεις που ταιριάζουν:

Γιορτάζουμε τον Απόστολο Ανδρέα	•	•	καταγόταν από τη Γαλιλαία.
Ο Απόστολος Ανδρέας	•	•	τον σταύρωσαν στην Πάτρα.
Ο Απόστολος Ανδρέας στην Κύπρο	•	•	στις 30 Νοεμβρίου.
Τον Απόστολο Ανδρέα	•	•	έκανε πολλά θαύματα.

- ✓ Ο Απόστολος Ανδρέας έγινε ο πρώτος μαθητής του Χριστού, γι' αυτό και ονομάζεται «Πρωτόκλητος».
- ✓ Ταξίδεψε σε πολλούς τόπους κηρύττοντας το λόγο του Χριστού.
- ✓ Ανάμεσα στα μέρη αυτά ήταν το Βυζάντιο, η Κύπρος και η Πάτρα, όπου μαρτύρησε.
- ✓ Ο Άγιος Ανδρέας είναι ο προστάτης του Οικουμενικού Πατριαρχείου και γιορτάζουμε τη μνήμη του στις 30 Νοεμβρίου.

Με μία φράση

Ο Πρωτόκλητος Απόστολος Ανδρέας αγάπησε το Χριστό και βάδισε στο δρόμο του μέχρι το μαρτυρικό του θάνατο στην Πάτρα.

* επισκοπή: Εκκλησιαστική περιοχή που διοικεί ο επίσκοπος.

Ο Ιησούς διωκόμενος καταφεύγει στην Αίγυπτο

Όταν οι Μάγοι προσκύνησαν το νεογέννητο Χριστό, παρουσιάστηκε Άγγελος Κυρίου στο όνειρο του Ιωσήφ και του είπε: «*Σήκω, πάρε το παιδί και τη μητέρα του και πήγαινε στην Αίγυπτο. Να μείνετε εκεί μέχρι να σου πω, γιατί ο Ηρώδης θα ζητήσει να βρει το παιδί και να το σκοτώσει*». Ο Ιωσήφ πήρε αμέσως τη μητέρα και το παιδί και νύχτα έφυγαν για την Αίγυπτο.

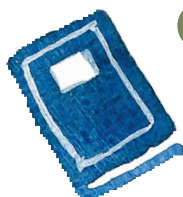
Η φυγή στην Αίγυπτο

Περπάτησαν για πολλές μέρες, πέρασαν μεγάλες ταλαιπωρίες κι εγκαταστάθηκαν **πρόσφυγες** σε ξένη γη. Έμειναν στην Αίγυπτο μέχρι που έμαθαν πως πέθανε ο Ηρώδης. Τότε μόνο επέστρεψαν. Έτσι επαληθεύτηκε ο λόγος του προφήτη Ωσηέ, που αιώνες πριν είχε πει: «*Από την Αίγυπτο κάλεσα τον Υιό μου*».

Ο μικρός Χριστός εξαναγκάζεται να φύγει, για να γλιτώσει από την απειλή του θανάτου. Καταδιωγμένος, κουρασμένος, πεινασμένος, τρομαγμένος, πρόσφυγας. Πρόσφυγες είναι και σήμερα χιλιάδες παιδιά και μεγάλοι, που υποχρεώνονται ν' αλλάξουν τόπο διαμονής, γιατί στην πατρίδα τους κινδυνεύουν.

Πρόσφυγες

Πρόσφυγες... Μάτια τρομαγμένα, ανήσυχια. Ψυχές κουρασμένες και φοβισμένες. Ζητούν ένα στοργικό βλέμμα, ένα φιλικό χέρι, λίγο ζεστό φαγητό, έναν καλό λόγο. Κάποιοι μιλούν σκληρά ή κοροϊδευτικά γι' αυτούς. Ο λόγος του Χριστού όμως είναι ξεκάθαρος: «*Ξένος ήμουν και με φροντίσατε... Αν κάνατε κάποιο καλό σ' έναν από τους ταπεινούς αδελφούς μου, είναι σαν να το κάνατε σ' εμένα...*».

Μαθαίνω τις λέξεις

πρόσφυγες: Άνθρωποι που υποχρεώνονται να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, γιατί κινδυνεύει η ζωή τους.

Βρίσκω πληροφορίες

Οι Έλληνες γνώρισαν παλαιότερα την προσφυγιά. Ψάξε από προφορικές διηγήσεις ή από άλλες πηγές (εγκυκλοπαίδειες, ιστορικά βιβλία κ.λπ.) πότε έγινε αυτό.

Συζητώ μέσα στην τάξη

Σήμερα στην Ελλάδα δεχόμαστε πρόσφυγες. Ποια προβλήματα αντιμετωπίζει σήμερα μια οικογένεια που υποχρεώνεται, επειδή κινδυνεύει, να εγκαταλείψει το σπίτι και τη χώρα που ζει; Πώς εμείς τους αντιμετωπίζουμε;

Πηγή φωτο.: UNICEF.

Πηγή φωτο.: UNICEF.

Με τίγα λόγια

- ✓ Ο Ιωσήφ πήρε την Παναγία και το μικρό Χριστό και κατέβηκαν στην Αίγυπτο, για να γλιτώσουν από την απειλή του Ηρώδη.
- ✓ Και στις μέρες μας χιλιάδες άνθρωποι εγκαταλείπουν τις πατρίδες τους, επειδή κινδυνεύει η ζωή τους.
- ✓ Ο Χριστός είπε: «Εφόσον κάνατε κάτι καλό σ' αυτούς τους ταπεινούς αδελφούς μου, είναι σαν να το κάνατε σ' εμένα».

Με μία φράση

Και ο Χριστός, όταν ήταν μικρό παιδάκι, γνώρισε την προσφυγιά.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος: Πορεία γεμάτη αγώνες

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος γεννήθηκε στην Αντιόχεια της Συρίας. Πολύ μικρός έμεινε ορφανός από πατέρα. Η μητέρα του Ανθούσα αφοσίωθηκε με πολλή αγάπη στο παιδί της. Από αυτή γνώρισε τη χριστιανική πίστη. Σπούδασε **Ρητορική** και Θεολογία.

*Σπουδές και αγάπη
για το Χριστό*

Αγάπησε την **επιστήμη** μα πάνω απ' όλα αγάπησε το Χριστό. Βαφτίστηκε χριστιανός σε μεγάλη ηλικία και κατέφυγε στην έρημο όπου έζησε ασκητικά για έξι χρόνια. Αργότερα έγινε ιερέας και αγαπήθηκε ιδιαίτερα από το λαό για τη μεγάλη αγάπη που έδειξε στους φτωχούς. Καθημερινά περισσότεροι από τρεις χιλιάδες άστεγοι και φτωχοί έβρισκαν ένα πιάτο ζεστό φαγητό στα **συσσίτια** που είχε οργανώσει.

Για την αγία ζωή του, εκλέχτηκε αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, όπου και συνέχισε να δείχνει την αγάπη του προς τους φτωχούς. Ιδιαίτερα εντυπωσίαζαν το λαό οι θαυμάσιες ομιλίες του γι' αυτό ονομάστηκε **Χρυσόστομος**. Με τους πλούσιους, που ήταν σκληροί και άδικοι απέναντι στους φτωχούς ή ζούσαν αμαρτωλή ζωή, ο Ιωάννης ήταν αυστηρός. Έφτασε, μάλιστα, να ελέγξει ακόμη και την αυτοκράτειρα Ευδοξία, γεγονός που ενόχλησε ιδιαίτερα όχι μόνο την αυτοκράτειρα αλλά και τους άρχοντες. Χρησιμοποιώντας τη δύναμή τους, τον εξόρισαν στα βόρεια της Αρμενίας. Μετακινούμενος σε διάφορα μέρη πέθανε από τις **κακουχίες**. Θεωρείται από τους μεγαλύτερους Αγίους της Εκκλησίας μας. Από τα σπουδαία κείμενα που έχει γράψει, γνωστότερο είναι η Θεία Λειτουργία που ψάλλεται στους ναούς τις περισσότερες Κυριακές του χρόνου.

Το τέλος του Αγίου

Μαθαίνω τις λέξεις

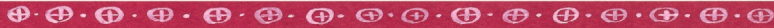
Ρητορική: Η τέχνη του να μιλάει κάποιος ωραία σε δημόσιους χώρους.

επιστήμη: Το σύνολο των γνώσεων.

συσσίτια: Γεύματα που προσφέρονται σε φτωχούς και άστεγους ανθρώπους.

Χρυσόστομος: Αυτός που έχει «χρυσό» στόμα, δηλαδή μιλάει πολύ όμορφα και με σοφία.

κακουχίες: Σωματική και ψυχική ταλαιπωρία.

Λόγια του Χρυσοστόμου

«...Κανείς δεν μπορεί να προσδεύσει στην αρετή, αν δεν είναι εξυπηρετικός στους αδελφούς του... Δεν είναι αρκετό να υψώνουμε τα χέρια μας στον ουρανό, πρέπει να τα απλώνουμε και στους αδελφούς μας που έχουν ανάγκη...»

Παραμονές της αναχώρησής του για την εξορία έλεγε:

«...Είναι πολλά τα κύματα και σφοδρή η τρικυμία· αλλά δε φοβόμαστε μήπως καταποντιστούμε*. Ας σηκώνονται τα κύματα, δεν έχουν τη δύναμη να καταποντίσουν το πλοίο του Ιησού... Κανείς δε θα κατορθώσει να μας χωρίσει... ο Χριστός είναι μαζί μου, ποιον θα φοβηθώ; ...»

Με λίγα λόγια

- ✓ Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος με τη βοήθεια της χριστιανής μητέρας του μορφώθηκε και γνώρισε το Χριστό.
- ✓ Ως ιερέας στάθηκε δίπλα στο λαό, δείχνοντας ιδιαίτερη αγάπη στους φτωχούς. Ως επίσκοπος με τα φωτισμένα κηρύγματά του δυνάμωσε την πίστη των ανθρώπων και έλεγξε τη σκληρότητα και την αμαρτωλή ζωή των πλουσίων.
- ✓ Δε φοβήθηκε τους ισχυρούς της εποχής του, εξορίστηκε και πέθανε ταλαιπωρημένος στην εξορία, νιώθοντας δίπλα του την παρουσία του Θεού.

Συζητώ και γράφω:

Γιατί ο Χρυσόστομος ήρθε σε σύγκρουση με τους άρχοντες και την αυτοκράτειρα;

Με μία φράση

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος με την αγία του ζωή, ήταν ιεράρχης ιδιαίτερα αγαπητός στο λαό.

* καταποντίζομαι: Βυθίζομαι.

37

Η υποδοχή του Χριστού στα Ιεροσόλυμα

Με το γαϊδουράκι
στα Ιεροσόλυμα

Πλησίαζε το ιουδαϊκό Πάσχα. Ο Ιησούς με τους μαθητές του πήγαιναν στα Ιεροσόλυμα για τη γιορτή. Κόντευαν να φτάσουν, όταν ο Ιησούς είπε σε δύο μαθητές του: «Πηγαίνετε στο απέναντι χωριό και μόλις μπειτε σ' αυτό θα βρείτε ένα **πουλάρι** δεμένο, στο οποίο κανείς άνθρωπος δεν έχει καθίσει. Λύστε το και φέρετε το». Οι μαθητές έκαναν ό,τι

τους είπε ο Ιησούς. Όταν έφεραν το πουλάρι, ο Κύριος κάθισε πάνω σ' αυτό και ξεκίνησαν για τα Ιεροσόλυμα.

Η πόλη ήταν γεμάτη κόσμο που είχε έρθει για τη γιορτή. Όταν άκουσαν ότι ο Ιησούς έρχεται στα Ιεροσόλυμα, βγήκαν να τον προϋπαντήσουν φωνάζοντας: «**Ευλογημένος να είναι αυτός που έρχεται σταλμένος από τον Κύριο! Δόξα στον ύψιστο Θεό!**». Κι έστρωναν το δρόμο με τα πανωφόρια τους και με **βάγια** που είχαν κόψει από τα δέντρα.

Ευλογημένος
ο ερχόμενος

Την ανάμνηση του σπουδαίου αυτού γεγονότος γιορτάζει η Εκκλησία μας την Κυριακή πριν από το Πάσχα, την Κυριακή των Βαΐων. Την ημέρα αυτή, παρ' όλο που είναι περίοδος νηστείας, συνηθίζεται να τρώμε ψάρι.

Η απλότητα
των παιδιών

Την επόμενη μέρα ο Κύριος πήγε στο Ναό του Σολομώντα. Εκεί οι αρχιερείς και οι γραμματείς άκουσαν τα παιδιά να δοξάζουν το Θεό για τα θαύματα που πραγματοποιούσε ο Ιησούς. Τότε ρώτησαν τον Κύριο: «**Ακούς τι λένε;**» Κι ο Ιησούς τους απάντησε: «**Ναι! Δε διαβάσατε ποτέ στους Ψαλμούς του Δαβίδ πως ο Θεός θα φωτίσει βρέφη και νήπια, ώστε να τον δοξάσουν με ύμνους;**».

Η φράση αυτή του Χριστού αναφερόταν στην αθωότητα και στην καθαρότητα της ψυχής των μικρών παιδιών για την οποία, όπως ξέρουμε, είχε μιλήσει πάλι ο Ιησούς. Με αυτή την απλότητα και την αγνότητα τα παιδιά αναγνώριζαν τον Ιησού ως Σωτήρα και πανηγύριζαν τον ερχομό του.

Μαθαίνω τις λέξεις

Πάσχα: Για τους Ισραηλίτες είναι η ανάμνηση της σωτηρίας τους από την αιγυπτιακή σκλαβιά και το πέρασμά τους από την Ερυθρά θάλασσα. Για τους χριστιανούς Πάσχα σημαίνει πέρασμα από το θάνατο στη ζωή, τη χαρά και την ελπίδα. Γιατί ο Χριστός δέχτηκε να σταυρωθεί, για να νικήσει το θάνατο με την Ανάστασή του.

πουλάρι: Λέγεται και το νεαρό άλογο, γαϊδουράκι ή μουλάρι.

βάγια: Κλαδιά φοινίκων, δάφνης και μυρτιάς.

Το πανάγιο Πνεύμα, που δίδαξε και τους Αποστόλους να μιλούν ξένες γλώσσες, αυτό το ίδιο παρακινεί τα παιδιά, αυτά που δε γνώριζαν το κακό, να φωνάζουν: Δόξα στον ύψιστο Θεό! Ευλογημένος να είναι αυτός που έρχεται!

Τροπάριο από τον εσπερίνο της γιορτής των Βαΐων σε απόδοση στην νεοελληνική γλώσσα

Ήθη και έθιμα του τόπου μας

Την ημέρα των Βαΐων τα παιδιά συνηθίζουν να τριγυρνούν στις γειτονιές και να τραγουδούν:

*Βάγια βάγια των Βαγιών
τρώνε ψάρι και κολιό
και την άλλη Κυριακή
κόκκινο αυγό κι αρνί.*

Από εγκυκλοπαίδειες, περιοδικά, το διαδίκτυο ή ρωτώντας κάποιους μεγαλύτερους ψάξε και βρες μερικά ακόμη έθιμα της Κυριακής των Βαΐων και παρουσιάσε τα στην τάξη.

Με λίγα λόγια

- ✓ Ο Ιησούς μπήκε στα Ιεροσόλυμα πάνω σ' ένα γαϊδουράκι και τον συνόδευε πολύς κόσμος.
- ✓ Πλήθος λαού –ανάμεσά τους πολλά παιδιά– έδειχναν τη χαρά τους για τον ερχομό του, κρατώντας κλαδιά και δοξολογώντας το Θεό.
- ✓ Αυτό το γεγονός το γιορτάζουμε την Κυριακή πριν από το Πάσχα, δηλαδή την Κυριακή των Βαΐων.

Με μία φράση

Ο λαός έδειξε τον ενθουσιασμό του για τον ερχομό του Χριστού στα Ιεροσόλυμα και τα παιδιά συμμετείχαν στη χαρά των μεγάλων, επειδή αναγνώριζαν τον Ιησού για Σωτήρα τους.

Σήμερα είναι Μεγάλη Παρασκευή. Είναι η μέρα που ο Χριστός ξεψύχησε πάνω στο Σταυρό. Είναι μέρα λύπης και πένθους. Μέρα της ταφής του Κυρίου. Όμως η Ανάσταση πλησιάζει και η **προσμονή** της δίνει παρηγοριά.

Από την Κυριακή των Βαΐων το βράδυ και όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα, οι χριστιανοί πηγαίνουν στις εκκλησίες. Οι Ακολουθίες με τους ωραίους ύμνους και τα αναγνώσματα βοηθούν τους ανθρώπους να ζήσουν, σαν να ήταν εκεί, το Μυστικό Δείπνο, τη σύλληψη, τη δίκη, τη Σταύρωση του Χριστού το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης.

Σήμερα είναι Μεγάλη Παρασκευή. Μέρα ξεχωριστή. Το πρωί οι χριστιανοί κρατώντας λουλούδια πηγαίνουν στην εκκλησία. Προσκυνούν τον Εσταυρωμένο με ευλάβεια και πίστη και αφήνουν τα λουλούδια στη βάση του σταυρού. Τελειώνοντας η Ακολουθία, ο ιερέας αποκαθλώνει με **κατάνυξη** το νεκρό σώμα του Ιησού και το τυλίγει με ένα λευκό σεντόνι. Οι πιστοί κάνουν το σταυρό τους. Κάποιοι δακρύζουν. Όμως η χαρά της Ανάστασης που γρήγορα θα έρθει γλυκαίνει τις καρδιές.

*Μεγάλη Παρασκευή:
Λύπη και προσδοκία
χαράς*

Η Αποκαθήλωση

Καλή Ανάσταση!

Πένθιμος ο ήχος της καμπάνας μπερδεύεται με τις μυρωδιές της άνοιξης. Οι πιστοί υπομονετικά περιμένουν να προσκυνήσουν τον Επιτάφιο που ολάνθιστα στολισμένος τους προσμένει. Αργά το απόγευμα ξανά στην εκκλησιά. Τα χείλη όλων ψάλλουν ύμνους, λόγια της Μητέρας του, της Παναγίας, που έχασε το παιδί της: *Ω, γλυκειά μου άνοιξη, ολόγλυκο παιδί μου, πού έσβησε η ομορφιά σου;*

Τα παπαδάκια με τα εξαπτέρυγα βγαίνουν στον περίβολο της εκκλησίας. Ακολουθεί ο Σταυρός και ο Επιτάφιος. Ο ιερέας, οι ψάλτες, κορίτσια που κρατούν καλάθια με ροδοπέταλα και πλήθος κόσμου συνοδεύουν το σώμα του Χριστού από γειτονιά σε γειτονιά. Και μόνο μια ευχή ακούγεται από τα χείλη όλων: *Καλή Ανάσταση!* Μια μέρα μετά όλοι αδελφωμένοι θα δίνουν το φιλί της αγάπης μέσα στην ολόφωτη εκκλησιά και θα φωνάζουν με χαρά: *Χριστός Ανέστη!* Ναι, *Αληθώς Ανέστη!* Το Πάσχα του Κυρίου ήρθε και ζέστανε τις καρδιές όλων μας!

Μαθαίνω τις Πέξεις

προσμονή: Ελπίδα (όταν περιμένω κάτι και το θέλω πολύ να γίνει).

Αποκαθήλωση: Η αφαίρεση των καρφιών, το ξεκάρφωμα.

κατάνυξη: Το αίσθημα βαθιάς πίστης και ευλάβειας.

Από τον Επιτάφιο θρήνο

Ή ζωή ἐν τάφῳ, κατετέθης, Χριστέ!

Ή ζωή πῶς θνήσκεις; Πῶς καὶ τάφῳ οἰκεῖς; Τοῦ θανάτου τὸ βασίλειον λύεις δέ, καὶ τοῦ Ἄδου τοὺς νεκροὺς ἐξανιστᾷς.

Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα

Χριστέ μου, εσύ που είσαι η ζωή, σε τοποθέτησαν σε τάφο.

Χριστέ μου, που είσαι ζωή, πώς πέθανες και κατοικείς μέσα σε τάφο; Εσύ καταργείς του θανάτου το βασίλειο και ανασταίνεις όλους τους νεκρούς από τον Άδη.

Ήθη και Έθιμα της Μ. Παρασκευής

Λουλούδια και στολισμα του Επιταφίου

Σε όλες τις εκκλησίες της Ελλάδας τη Μεγάλη Πέμπτη το βράδυ και τη Μεγάλη Παρασκευή το πρωί στολίζουν τον Επιτάφιο του Χριστού πολλά παιδιά της ενορίας. Κάποια παιδιά παίρνουν καλάθια και πηγαίνουν στις γειτονιές, για να μαζέψουν λουλούδια που θα στολίσουν τον Επιτάφιο της ενορίας τους. Κάποια άλλα περνούν σε κλωστή μικρά λουλούδια φτιάχνοντας γιρλάντες ή μικρά μπουκέτα για τον «τάφο» του Χριστού.

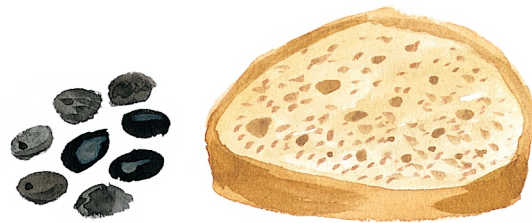

Μοιρολόι* και Επιτάφιος Θρήνος

Σε μερικές περιοχές της πατρίδας μας το πρωί αυτής της μέρας οι γυναίκες μοιρολογούν μέσα στην εκκλησία για το νεκρό Ιησού. Το βράδυ, σε όλες τις εκκλησίες οι πιστοί ψάλλουν τα εγκώμια,** περπατώντας στο δρόμο και συνοδεύοντας το νεκρό σώμα του Χριστού. Αυτή είναι η περιφορά*** του Επιταφίου που γίνεται σε κάθε ενορία. Είναι ένα συγκινητικό έθιμο της χώρας μας, που δείχνει τη συμμετοχή και τη λύπη των χριστιανών στα Πάθη του Χριστού.

Νηστεία

Όλη την ημέρα της Μ. Παρασκευής οι χριστιανοί νηστεύουν, δηλαδή τρώνε συνήθως μόνο ψωμί, ελιές και νερόβραστη φακή με λίγο ξίδι. Υπάρχει επίσης η συνήθεια να επισκέπτονται τα κοιμητήρια (νεκροταφεία) όπου έχουν ταφεί νεκροί της οικογένειάς τους.

Λαμπρή, γιορτή χαράς

Συγκεντρώνω, για να διαβάσω στην τάξη, ποιήματα που έχουν ως θέμα την Ανάσταση του Χριστού, τη Λαμπρή, το Πάσχα.

* Μοιρολόι: Θρηνητικό τραγούδι που λέγεται κατά το ξενύχτισμα και την κηδεία του νεκρού.

** Εγκώμια: Σύντομα τροπάρια με εγκωμιαστικό περιεχόμενο και πλούσια μελωδία, που ψάλλονται το βράδυ της Μ. Παρασκευής, πριν από την έξοδο και κατά την περιφορά του Επιταφίου και αποτελούν τον Επιτάφιο Θρήνο για τον Εσταυρωμένο Χριστό.

*** Περιφορά του Επιταφίου: Μεταφορά του Επιταφίου στους δρόμους γύρω από την εκκλησία με τη συνοδεία πιστών.

Ο Αναστάσιμος Ύμνος - Χριστός Ανέστη

«Χριστός Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος».

Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα

Ο Χριστός αναστήθηκε νικώντας το θάνατο με το δικό του θάνατο κι έτσι χάρισε πάλι τη ζωή σε όλους τους νεκρούς.

Πασχαλινά ήθη και έθιμα

Φτιάχνω προτάσεις με τις λέξεις της παρένθεσης και μου αποκαλύπτονται ήθη και έθιμα πασχαλινά: (κόκκινα αυγά, αρνί, τσούγκρισμα, ελληνικοί χοροί).

- _____
- _____
- _____
- _____

Με λίγα λόγια

- ✓ Από το απόγευμα της Κυριακής των Βαΐων ξεκινάει η εβδομάδα των Παθών του Χριστού.
- ✓ Τα Πάθη κορυφώνονται τη Μεγάλη Πέμπτη το βράδυ με τη Σταύρωση.
- ✓ Τη Μεγάλη Παρασκευή το πρωί γίνεται η Αποκαθήλωση του Χριστού από το Σταυρό και το βράδυ η περιφορά του Επιταφίου.
- ✓ Η Μεγάλη Παρασκευή είναι μια μέρα λύπης αλλά και χαράς, γιατί μας φέρνει όλο και πιο κοντά στην Ανάσταση του Χριστού.
- ✓ Με πολλά ήθη και έθιμα σε όλη την Ελλάδα οι πιστοί δείχνουν την πίστη τους και την ευλάβειά τους τη μέρα αυτή.

Με μία φράση

Τη Μεγάλη Παρασκευή ευχόμαστε όλοι «Καλή Ανάσταση!» δείχνοντας έτσι μέσα στη λύπη μας για την ταφή του Χριστού, την πίστη και τη χαρά μας για την Ανάστασή του.

